

# PARAZİTER HASTALIKLARDAN KORUNMA VE KONTROL YÖNTEMLERİ:

İnsan sağlığı açısından önemli olan Protozoon ve Helmintlerin etken olduğu hastalıklardan ve Arthropodlarla bulaşan hastalıklardan korunmak için bazı kontrol yöntemleri uygulanır. Bu yöntemlerden en önemlileri toplumun sosyoekonomik durumunun geliştirilmesi, hijyen kurallarına tam olarak uyulmasıdır.

Toplumun sosyoekonomik durumunun düzeltilmesi; toplumun parazitler hakkında bilgilendirilmesi, özellikle bulaşma yolları, hastalığın tehlikesi, korunma yolları gibi konularda aydınlatılması gerekir. Bu da bireylerin bilinçli olarak olaya katkıda bulunup savaşın başarılı olma olasılığını arttırır.

Hijyen kurallarına uyum ise dışkının etrafa yayılması ve toprağa karışmasını sağlamakla başlar. Özellikle okul, çocuk yuvası ve kışla gibi toplu yaşanan ortamların yeterli derecede havalandırılması ve yerlerin dezenfekte edilerek temizlenmesi gerekir. *Ascaris lumbricoides* yumurtaları tozla bulaşabilir. Eğer ortam yeterli derecede dezenfekte edilirse, tozun ve dolayısıyla da parazitin bulaşması önlenir. Bazı parazitler içme sularıyla da bulaştığı için suların, özellikle içilen ve kullanılan suların, klorlanması ve kaynatılması gerekir.

Parazitten korunma ve kontrol için parazitin evriminin de iyi bilinmesi gerekir. Parazitin hangi evrim dönemini hangi hayvanda geçirdiği çok önemlidir. Ayrıca hangi ara konakla taşındığı da bir başka önemli faktördür. Kısacası, korunma ve kontrolde bir başka önemli önlem de parazitin yumurta ve kistlerinin ortama yayılmasını engellemektir.

# İNSANDA PROTOZOON İNFEKSİYONLARI

## Flagellata (Kamçılı Protozoonlar):

### a.Kanda ve dokularda yaşayanlar

*Leishmania donavani*

*Trypanosoma gambiense*

*Leishmania tropica*

*Trypanosoma cruzi*

*Leishmania braziliensis*

*Trypanosoma rhodosiense*

### b.Sindirim kanalında yaşayanlar

*Trichomonas intestinalis*

*Trichomonas tenox*

*Giardia intestinalis*

### c.Uro-Genital sistemde yaşayanlar

*Trichomonas vaginalis*

## **Sarcodina (Rhizopoda)**

### **a.Sindirim kanalında özellikle kalın bağırsakta yaşayanlar**

*Entamoeba coli*

*Entamoeba histolytica*

*Entamoeba gingivalis*

*Endolimax nana*

*Iodamoeba bütschlii*

*Dientamoeba fragilis*

### **b.Sularda ve toprakta serbest yaşayıp beyinde yerleşenler**

*Hartmanella sp.*

*Naegleria sp.*

### **a.Kanda yaşayanlar**

*Plasmodium vivax*

*Plasmodium falciparum*

*Plasmodium ovale*

*Plasmodium malaria*

*Toxoplasma gondii*

### **b. Sindirim kanalında özellikle bağırsak epitelinde yaşayanlar**

*Isospora belli*

*Isospora hominis*

### **c. Kaslarda yaşayanlar**

*Sarcocystis lindemanni*

Protozoon ancak sistemi bilinmeyen

*Pneumocystis carini*